

MELİKE BAYIK
melike.bayik@gmail.com

Yaz döneminde, Akdeniz ülkelerinin sanat başkentlerinde güncel sergiler olsa da herkes güney sahillerine aktığından, bu başkentlerde eskisi kadar çarpıcı sergiler karşımıza çıkmıyor. Türkiye'de son yıllarda Bodrum yaz döneminin yeni gözde sergi alanı olurken, bu yıl biraz gözden düşüğünü söylemek lazım. Aynı zamanda geçen yıl hafif bir hareketle başlayıp bu yıl dozajın arttığı yeni bir sanat rotası da bizi karşılıyor. Yunan adalarına artık sadece yaz tatili için gidilmiyor. Her bir Yunan adası çarpıcı sergilerle, yeni işbirlikleri ile karşımıza çıkıyor. Adaların tarihi ve kültürel zenginliği, bu sanat buluşmalarına zemin hazırlıyor. Yüzyıllardır medeniyetlerin kesişim noktası olan Yunan adalarında Türkiye'den çeşitli galerilerin, küratörlerin ve sanatçıların gerçekleştirdiği bu sergiler, adalar arasında heyecanlı yeni gezi rotaları olarak karşımıza çıkıyor.

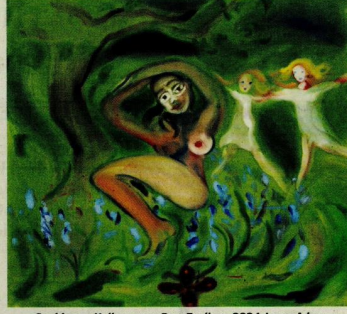
Leros'ta tarihini kucaklayan sergi

Bunlardan ilki Perasma'nın Leros Adası'nda yer alan güncel sergisi *All Things Become Islands Before My Senses*. Sergide Alice Guittard, Cansu Yıldırım, Cevdet Ereğ, Enzo Cucchi, Evgenia Vereli, Farida El Gazzar, Goshka Macuga, Kostis Velonis, Laura Footes, Lindsey Mendick, Malvina Panagiotidi, Maryam Turkey, Necla Rüzgar, Nermin Er, Pawel Alt-hamer, Sophie von Hellermann, William Kentridge'in disiplinler arası eserleri yer alıyor. Burcu Fikretoğlu ve Gizem Naz Kudu-noğlu ortaklığında açılan sergi, çok katmanlı ve bütüncül, zengin bir geçmişe sahip Leros Adası'na odaklanıyor. Sergi, Leros'un geçmişine, doğasına ve denizcilik mirasına dokunuyor, adanın ticaret kökleri, tarihi, mitolojisi gibi çok katmanlı konular sanatçıların eserleri ile gün yüzüne çıkıyor. Adanın köklerine bakan, İtalyan işgalinin karmaşık tarihine de dokunan sergi, Türkiye'ye çok yakın olan bu adanın realite ve tinsel hikayelerinin ışığında kadim kültürleri ve doğayı bir sosyal coğrafya olarak izleyiciye sunuyor. Doğadan, denizden, tuzlu su dalgalarından, ticaret ve mitlerden beslenen sergi, 18 Ağustos'a kadar Leros Adası'nda izleyiciyi kucaklamaya devam ediyor.

Limnos'ta pastoral bir yerleştirme

Limnos Adası'nda ise Collect Gallery'nin Keros Blue Hotel ile işbirliği kapsamında her yıl farklı sanatçılar ile gerçekleştirilecek olan *Limnos Land Art* başlıklı projesi başladı. Bulgaristan, Sofya temelli bir galeri olarak iki yıl önce İstanbul'da da açıldıktan sonra Türkiye ve Bulgaristan'dan sanatçılarıyla ilk üfle arasında yeni bir köprü görevi gören sergiler düzenlemeye başlayan Collect

Kalina Dimitrova'nın *Tumbleweed* adlı mekana özgü yerleştirilmesi, Limnos Adası

Sophie von Hellermann, *Raw Feelings*, 2024, Leros Adası

Yunan adaları yeni sergi rotası olma yolunda

Türkiye'den sanatçılar, küratörler ve uluslararası işbirlikleri ile Yunan Adaları'ndaki küçük ve tarihi köyler, bir izlenim ve keşif alanına dönüşüyor. Adalarda devam eden üç güncel sergi şöyle: Leros'ta *All Things Become Islands Before My Senses*, Limnos'ta *Limnos Land Art* ve Sakız'da *My Dreams Were Dashed Against Your Walls*

Socratis Socratous, *What The Sea Can't See*, 2024, Sakız Adası

Gallery, "To Collect Contemporary Art" platformunun bir parçası olarak kurgulanıyor. Galeri bu yaz Limnos Adası'nda Keros Blue Hotel'in ön manzarasına yeni bir izlenim kazandırmak üzere uzun soluklu bir işbirliğine girişti. Bu işbirliğinin ilk edisyonunda Kalina Dimitrova'nın *Tumbleweed* adlı mekana özgü eseri bir "land art"

projesi olarak yerleştirilmiştir. Bu yerleştirme, yerel bitkilerin günümüz coğrafyasında değişen biyoloji, ekoloji durumları karşısında olağandışı üreme yöntemleri ve hayatta kalma stratejilerine referans veriyor ve bu çoğalma, hayatta kalma ve devam edebilmenin güçlüklerini insanlığın mücadeleleri ile kıyaslayan bir bakış sunuyor. *Tumbleweed*, toprak zeminde bir böcek tarafından toplanmış bir bitki topu gibi izlenen, organik ve inorganik arasında yapay ve gerçekçi bir bitki tohumunu andıran yuvarlak bir yerleştirmeler silsilesi olarak karşımıza çıkıyor. Keros Blue Hotel'in doğal ve pastoral bir vahşilikte görünen manzarası içinde tuhaf bir bitki örtüsünün devasa büyüklükteki bir tohumu gibi izleniyor. Doğanın iz düşümü içinde kendine dair göreceli bir varoluşu ve güçlü bir duruşu ortaya koyan bu yapıt aynı zamanda rüzgâr, yağmur, kar gibi doğal afetlere rağmen bir yerden diğerine savrularak kendini bir tohum içinde saklayan, koruyan ve devam edebilmenin güçlüklerine rağmen ilkinin yerde büyümeye niyetli bir bitkinin özü, tohumu gibi görülebilir.

Bir tohummuş gibi izlenen eser savrulduğu coğrafyada olgunlaştığında, büyüleyeceği şartlar oluştuğunda köklerinden koparak yerleşip kök salmaya başlıyor. İnsana ve çeşitli doğal zorluklara rağmen köklenbilirken bir tohum olarak insanlığın karşılaştığı zorluklara karşı da sezgisel ve ironik bir mesaj taşıyor. *Tumbleweed*, Leros'ta Eylül'e kadar izlenebilir.

Sakız'da büyük bir kamusal alan sergisi

Sakız Adası ise büyük bir kamusal alan sergisine ev sahipliği yapıyor. Adanın güneybatısında yer alan Orta Çağ yerleşimi Vessa'da izlenen, Akis Kokkinos'un kurucusu olduğu Sakız Adası merkezli DEO projects tarafından gerçekleştirilen *My Dreams Were Dashed Against Your Walls* adlı sergi, kentlinin içinde doğa ile bütünleşerek kamusal bir deneyimi ön plana alıyor ve izleyiciyi Vessa köyünde bir gezintiyeye çıkarıyor. Vessa'nın sessizliği ile küresel dünyanın kaosu labirenti gibi bir atmosfer yaratarak sunmaya niyetleniyor. Akis Kokkinos'un küratörlüğünü üstlendiği sergide; Ahmet Doğu İpek, Andreas Lolis, Francis Offman, Malvina Panagiotidi, Georgia Sagri, Socratis Socratous, Hale Tenger ve Antrea Tzourouvit's'in disiplinler arası seçimleri ile oluşturulmuş kamusal alana yayılan, şiirsel, çarpıcı ve Vessa'nın dinginliği ile vücut bulan eserleri sergileniyor.

Kokkinos, 2023 yılında SAHA Derneği'nin ARTWORKS ile işbirliği kapsamında İstanbul'da SAHA'nın Küratöryel Programı'na katılarak Türkiye sanat ortamını da keşfetmişti. Bu kapsamda Sakız Adası'nda gerçekleştirilen *My Dreams Were Dashed Against Your Walls* sergisinde yer alan Ahmet Doğu İpek'in ve Hale Tenger'in kamusal alana olan yerleştirmeleri sergide sessizlik, dinginlik, boşluk, doluluk, kaos ve yıkım gibi birbirinin kontrastı sayılabilecek kavramların çağrışımları eşliğinde izleniyor. 8 Eylül'e kadar devam eden sergide Akis Kokkinos, geçmişin travmaları, güncelin sessizliği içinde şifacı bir niyet ile dünyayı bu Orta Çağ köyünden iyileştirmeye dair bir ışık tutuyor.

Küçük köyler izlenim alanına dönüşüyor

İşbirliklerinin devam ettiği son ada ise Hydra. 21 Temmuz'da sonlanan, İSTANBUL74 ve Wilhelmina Sanat Galerisi işbirliğinde gerçekleştirilen *Magic Mirror* sergisinde; Türkiye'den Burçak Bingöl, Belkis Balpınar ve Robert Montgomery var. 25'ten fazla sanatçının katılımı ile kurgulanan sergi, disiplinler arası bir seçkide yanıtına, illuziyon, gerçeklik, yanıtına ve çarpıtma gibi kavramlar eşliğinde kurgulandı ve izlendi.

Adalara yayılan sergiler, Türkiye'den sanatçılar, küratörler ve uluslararası işbirlikleri ile küçük ve tarihi köyleri bir izlenim ve keşif alanına dönüştürürken adaların kültürel mozaikini de ortaya çıkarıyor. Nihayetinde Yunan adaları tatil ve kültür, gastronomi ve sanat için uğrak nokta olarak dölüdüğün projelerle karşımıza çıkmaya, keşif heyecanımızı o tarafa çevirmeye devam ediyor. ●

